

nazaj storila, gotovo je to maslo Wretschko-Fikerjevo. „Neue fr. Presse“ pravi, da v ministerstvu nauka je dr. Ficker posebno pospeševal realistične predmete v šolah; dr. Wretschko pa je menda „napredek“ realke naše še posebno s tem pospeševati hotel, da iztira slovenski jezik skor popolnoma. Kar mu je Wretschko svetoval, storil je dr. Ficker; zato „N. fr. Presse“ bridke solze pretaka, da iz naučnega ministerstva pride na mesto predsednika statistične centralne komisije in da ne bode mogel še dalje podirati, kar je pod ministerstvom Hohenwartovim zidal minister Jireček; zato — pravi „Presse“ — se bodo veselili Čehi, Slovenci in farji, da Fickerja ni več v ministerstvu nauka, kajti Ficker jim je kos za kosom tistega plena iztrgal, ki so ga vlovili pod Jirčekom (Ficker hat den Čechen, Slovenen und Pfaffen Stück um Stück ihrer unter Jireček erjagten Beute abgenommen.)

Dokler sedanja sistema veljá, bo Wretschko že tudi druge poti našel „gegen das Ueberwuchern des Slovenenthums“. Le to je dobro, da nič ne trpi — večno.

Národno blago.

Bela Kranja.

Prelepa Bela Kranja, ti imaš dosta naravnih različnosti. Divno i ponosno te zaožijo naravne meje. Od ene strani Kupa, a od druge vinske gorice. Prebiva na tebi še nepopačeni narod Slovenski, to kaže lepa noša iz domačega narodnega kroja. Gotovo le ti, draga moja, moreš ponosna biti na Tvoje ljudi. Beli Kranjec, kako lepo se ti pristoji robača čez braguše, kako lepo ti krije kriljak tvojo po vse pošteno glavo i tvoj pas hrani ti tudi groše oguljenih rok. Nepopačena je še tvoja beseda, a tudi pri tebi se še najde častivredno narodno blago tvojih prededov. Evo tukaj mili mi slovenski narod, tak biser iz bele Kranje. Našel sem med staroverci, kateri tudi na naši zemlji bivajo, prelepo pesem, katera te bode gotovo zanimivala zarad jedra, ki ga ima v sebi, i se tako glasi:

Ajdi, ajdi, da vidim,
Aj, divojka, din din din!
Črnogoro i Cetinj.
Pod Cetinom lozica,
Pod lozico vodica,
V vodici ribica,
Imé ji je Katica.

Tu se navede vsakojako imé, kot Katica (Katarinica) Barica (Barbka) ali Anica itd. Sklepal bi jaz po ovi narodni pesmi, da so naši staroverci, katere tudi Uskoke imenujemo, gotovo v sorodu s Črnogorskimi Uskočk i, toraj da niso prišli iz prave Srbije, ampak da so Bosnjaci kot Črnogorski Uskočki. Škoda bi tedaj bilo zgodovinske take bisere v nemar puščati. Ko mi čas pripustí, naznanim še marsikaj narodnega blaga iz torbice svoje. Skubec.

Volitvene zadeve.

V kmečkih občinah so volitve poslancev za državni zbor končane.

Tako-le so se izvršile po Slovenskem:

Na Kranjskem:

Na Gorenjskem: grof Hohenwart je od 237 oddanih glasov dobil 200. Ustavoverni baron Apfaltrern je dobil le 36 glasov.

V Ljubljanski okolici itd.: grof Barbo je dobil 167; nasprotni kandidat Peter Kozler je dobil 56 glasov. Ustavoverni Brolih je dobil v Litiji menda 6 glasov.

Na Notranjskem: dr. Razlag, ki je dobil 102 glasova; Hohenwart jih je dobil 57.

Na Dolenjskem in Kočevskem je Karl Dežman dobil skupaj 90 glasov. Dr. Strbenec, v zadnji uri namesto nevarno zbolelega Tomšiča za kandidata stavljen, je dobil 26 glasov.

Na Dolenjskem je Viljem Pfeifer dobil skupaj 82 glasov; Irkič skupaj 49, vladni Zagorc pa 27 glasov. Pfeifer je tedaj zmagal le za 3 glasove, da ni prišel v ožjo volitev z Irkičem.

Na Koroškem:

Tukaj sta, žalibog, propadla narodna kandidata g. Einšpieler in g. Vigele. Da je Einšpieler padel, bila je kriva zavratna agitacija mladoslovencev. Naši koroški bratje so se zanašali na to, da so složni in edini, a nekdo, ki bi bil sam rad kandidiral, pa si ni upal, je po Velikovcu na tihem hujskal ljudi, naj duhovnika Einšpielerja ne volijo. „Narodovci“ so za to skrivno agitacijo vedeli in močno se krohotali, ko so zvedeli, da je Einšpieler propadel.

Na Goriškem:

Je padel mladoslovenec dr. Lavrič; dr. Tonkli in c. k. vladni svetnik Winkler sta prišla v ožjo volitev 20. oktobra, pri kateri je bil izvoljen Winkler.

O ožji volitvi državnega poslanca 20. oktobra pisal je „Glas“ tako-le: „Volitev državnega poslanca za kmečke občine v Goriškem, Tominskem in Sežanskem okraji, ki se je vršila 15. dne t. m., ni še dognana, ker nobeden treh kandidatov nima absolutne večine glasov. Dobil je glasov skupaj dr. Tonkli 94, Winkler 79, dr. Lavrič 75.

Po takem pride do ožje volitve med našim kandidatom dr. Tonkljem in vladnim kandidatom, c. kr. okrajnim glavarjem g. Winklerjem, ki se bo vršila že v ponedeljek 20. dne t. m.

Naša stranka zamore z izidom volitve za zdaj zadovoljna biti, ker moralna zmaga je naša vkljub nepostavnemu pritiskanju in zaničljivem pritiskanju pred volitvijo in pri volitvi nekega c. k. uradnika na Tominskem in vkljub ostudnemu in zlobnemu rogoviljenju nekaterih „Sočanov“ po Goriškem in po Krasu. — Za zdaj, slovenski volilci, le to: Ako ostanejo „Sočani“ dosledni, da nočejo c. kr. uradnika za poslanca, in ako vi vsi, ki ste glasovali za dr. Tonkli-ja, ostanete trdni in neomahljivi tudi pri drugem glasovanju, zmaga je naša. Ali zadnja „Soča“ govori že za Winklerja. Tudi prav! Zdaj vemo, kaj ste. *) S tem pa nočemo črniti g. Winklerja; nikakor ne. Mi ga spoštujemo in cenimo njegove zasluge v duševnem in materijalnem obziru za nas Slovence na Goriškem, in Bog daj, da bi Avstrija imela več takih okrajnih glavarjev. — Al za njega, kandidata sedanje vlade, ne moremo in ne smemo nikakor glasovati.“ In, čujte, „Sočani“ so uradnika volili!

V Istri:

Je izvoljen narodni kandidat Dinko Vitezić, škof Dobrila je žalibog propadel (glej dopis „iz Istre“).

*) V istem listu razgláša „Glas“ skrivno pismo kolovodjev „Sočanskih“ do svojih privržencev, v katerem se med drugimi nahaja sledeče pridušanje: „Povdarjajte posebno možem Vašega kraja, da noben zaveden državljan in pravi rodoljub ne voli uradnikov za poslance.“

V Trstu:

V 3. volilnem redu je izvoljen Nabergoj s 1103 glasovi (glej dopis „iz Trsta“).

Na Štajarskem:

Herman je izvoljen z 282 glasovi, Ploj jih je dobil 7, grof Wurmbrand 65. Nemški konservativci so zmagali razen Lichtensteinerja, ki je propal proti Kübecku.

Dr. Vošnjak je moralično popolnoma propadel, čeravno je pri ožji volitvi s Kosarjem z malo glasovi, zmagal. Tako-le je bilo: Kosar je dobil skupaj 142 glasov, Vošnjak 87, Žnideršič 57. — Pri ožji volitvi pa je Kosar dobil 138, Vošnjak 150 glasov. Pri ožji volitvi je tedaj Kosar zgubil 4 glasove, Vošnjak pa jih je pridobil 63, med njimi 51 nemškutarških (Žnideršičevih) po takem bo Vošnjak na Dunaji zastopal „liberalne“ Slovence in nemškutarje. Sramota takemu slovenskemu poslancu, ki mu morajo nemčurji pomagati!

Častitim volilcem

kmečkih volilnih okrajev na Kranjskem.

Po končani volilni bitvi se obračamo do Vas, častiti volilci, dragi bratje, možje slovenski, — ki ste nepremakljivo stali za našo zastavo: „za vero, dom, cesarja!“ — ki ste se povsod junaško bojevali, kakor nikdar še pred, zoper domačega in ptujega nasprotnika našega naroda. Hvala, slava Vam!

Sijajna, pogumna zmaga Gorenjskega okraja z zlatimi črkami vpisana bode v našo zgodovino, — pa tudi sad njen bo daleč presegal meje naše domovine.

Ne manj slavna je zmaga Ljubljansko-vrhniškega, Litijsko-zatiškega in Ribniško-laškega volilnega okraja.

Pa tudi Vi vrli Notranjski in Dolenjski volilci, ki ste po neugodnosti volilnega reda in po naprošenih razpornikih zapeljanim domačinom nasproti pri volitvi v manjšini ostali, — niste premagani, — poštenjaki ste, ker bojevali ste se pošteno, in neustrašeno za svetinje našega naroda.

Še enkrat Vam, junaški volilci, izrekamo presrečno zahvalo, — živili! slava Vam!

Izvrševalni odbor „Slovenije“ za volitve na Kranjskem.

V Ljubljani 17. oktobra 1873.

Častitim mojim volilcem!

Počastili ste me 16. dne t. m. s Svojim zaupanjem in me volili za Svojega zastopnika v državni zbor.

Ker mi ni bilo mogoče na vseh treh krajih, v katerih se je v enem dnevu volitev vršila, pričujočemu biti in Vam svojo zahvalo ustmeno izreči, zato me veže dolžnost, to z očitnim tem pismom storiti.

Pod častitljivo starodavno slovensko zastavo: „vse za vero, cesarja, domovino!“ sem imel čast od Vas, možje iz Litije in Zatičine, z drugimi okraji vred že večkrat zaporedoma za deželnega poslanca izvoljen biti; med nami se je toraj že stara zaveza vnovič potrdila. Vam pa, možje, kateri ste me zdaj v prvič volili, zagotavljam, da, kakor nikdar nisem, tako nikdar ne bodem ne za las odstopil od edino pravega gesla, pod katerim se voditelji slovenskega našega naroda borujejo za svetinje njegove. Če pa slovenski brezverci hočejo svet slepiti, da „vera ni v nevarnosti“, inče trdijo: „mi nismo zoper vero“, mi pa vendar vidimo in beremo vsaki dan, da „svobodo“ iščejo edino le v napadu na vero in du-

hovne, je to prav tako, kakor je Turk nekdanj pridušal kristijana: „ne boj se, brate, ne boj se“, pa mu je v tem hipu glavo odrezal! — Tudi v eno mer hvalisati republiko, ne kaže globokega monarhičnega čutja. Ali „na zdravje“ piti domovini in upiti: „živela domovina!“ — za-njo pa družega nič delati kakor nasprotovati mnogozasluženim našim rodoljubom in povsod seme razpore sejati, je morebiti to domoljubje novoersko? — Da se, častiti možje, niste dali motiti zavratnemu rovarstvu, pokazali ste s tem, da moje prepričanje je tudi Vaše prepričanje, in zato bodi Vam prisrčna hvala in zahvala!

Rakovnik 19. oktobra 1873.

Jožef grof Barbo.

Mnogovrstna novica.

* Okoli Maribora in sploh po Slov. goricah — piše „Slov. Gosp.“ od 16. oktobra — zdaj marljivo berejo po vinogradih. Voz za vozom pelja dobrega mošta v mesto. Mošt je sladek in močen, gospodarji ga cenijo 90—120 gold. štrtinjak. Vendar kupovalcev se malo glasi. Novcev pomanjkuje. Tudi iz Pišečkih goric se nam poroča, da so z branjem prav zadovoljni.

Naši dopisi.

Trst 17. okt. — Slava Tržaškim okoličanom in Tržaškim Slovincem! — tako doni zdaj hvala zmagonosnim okoličanom, kateri so 16. dne t. m. z volitvijo g. Nabergoja pokazali, da v edinosti je moč. Izvoljen je bil z 1103 glasovi proti židovskemu lahonskemu kandidatu, kateri je le 356 glasov vjel od židov. Lahoni so imeli agitatorjev z obilnimi novci na razpolagi, med tem ko so Slovenci brez solda, s pošteno besedo svojim prijateljem prigovarjali, voliti domačina in dobro jim znanega poštenjaka. Imeli bomo tedaj okoličani svojega zastopnika v državnem zboru. Lahone to strašno jezí. Že je njih „Cittadino“ ščuval, da bo Tržaško mesto po klerikalcu zastopano, ki ne ume nič. Poznamo vas tiče po petji. Rovarska klika bi rada enega svojih v Beč poslala, da bi ondi pomagal ustavovercem Slovane tlačiti! Zato so hujskali okoličane, naj ne poslušajo duhovnov, naj volijo moža, kateri vsako leto ubogim kaj dà in ki je poslal v Skedenj, kjer ravno kolera razsaja, 100 gold., da jih dadó ubogim; al okoličani so jim možato odgovorili, da poznajo nakane lahonov. Zato živili Tržaški okoličani! Živio naš poslanec g. Nabergoj!

Iz Istre 17. okt. (Volitev v Kopru) imeli smo 15. vinotoka. Izmed 76 volilcev volilo jih je 71. Kandidata sta bila dva: Poreški škof Dobrila, ki se je po svojih prelepih lastnostih povzdignil iz največega uboštva do prve v Istri časti, ki se je pokazal povsod in vsaki čas pravega domoljuba, ki žrtvuje vsako leto nad 1000 gld. za uboge kmetiške učence, da bi po njih spravil v boljše stanje svojo po lahonih tlačeno, zapuščeno domovino, — Dobrila, ki zamore edini izmed vsih Isterskih kandidatov reči: „moje življenje je moj program“; drugi kandidat pa je bil g. Polesini, od katerega ne znamo drugo nego to, da je rojen marquis in bogataš in da Slovane, vero in cerkev zaničuje. Vsak pameten človek bo rekel: no, izmed teh dveh je gotovo Dobrila dobil vse glasove. Temu pa ni tako, zakaj Dobrila je dobil 33 glasov, Polesini pa 38. Temu pa se ni čuditi, temveč mi se čudimo, da pri tako nesramni agitaciji in pri takem sleparstvu je vendar Dobrila še dobil toliko glasov. Kakor zajčarji so lovili brižne naše kmete, stiskali jim roko, obljubovali